

raadsvoorstel

Zaaknummer 2431685
Te behandelen door G.E. Visser

Onderwerp: Vaststelling RES 2.0 Achterhoek
Pagina 1 van 5

Aan de raad,

Inleiding

In de zomer van 2021 hebben de raden van de Achterhoekse gemeenten, de provincie en het waterschap gezamenlijk ingestemd met de RES 1.0 Achterhoek. Met de RES-aanpak geven we invulling aan de afspraken uit het klimaatakkoord en het Akkoord van Groenlo. In de RES 1.0 Achterhoek is nog niet de gehele RES-opgave voor de Achterhoek gealloceerd. Daarom heeft in 2025 een herijking plaatsgevonden die resulteert in de RES 2.0 Achterhoek.

Met dit besluit over de RES 2.0 worden de regionale afspraken aangescherpt en wordt de gehele opgave voor de Achterhoek gealloceerd. Aan de colleges van de acht gemeenten in de Achterhoek, de provincie en het dagelijks bestuur van het waterschap wordt de RES 2.0 Achterhoek ter vaststelling aangeboden.

In de RES 2.0 is een windaandeel van 92GWh voor de gemeente Winterswijk opgenomen en is de Masterveldweg als voorkeurslocatie aangewezen. Er wordt van de gemeente Winterswijk verwacht dat zij:

- een inspanning levert door het opheffen van het moratorium wind op land,
- aanvragen windenergie voor de Masterveldweg in behandeling neemt en beoordeelt.

Het vaststellen van de RES 2.0 betekent niet dat er zekerheid is of er een windpark of grote windmolens mogelijk zijn in de gemeente Winterswijk en dat het beoogde windaandeel behaald wordt. De verwachting is dat de kans klein is, maar niet uitgesloten, dat er een aanvraag voor windenergie wordt ingediend. De Masterveldweg komt in eerste instantie op basis van de RES 2.0 als enige ontwikkellocatie in aanmerking. Op basis van de plan-MER zijn andere locaties dan de Masterveldweg een onrealistisch scenario. Als er een aanvraag wordt ingediend, kan deze op dat moment worden beoordeeld en zal die aanvraag de benodigde onderbouwning moeten leveren. In de RES wordt 'niet kunnen' door externe factoren geaccepteerd, het 'niet willen' door handhaving van het moratorium is niet acceptabel.

Op 30 oktober 2025 heeft het college een brief gestuurd aan het college van gedeputeerde staten van de provincie Gelderland waarin is aangegeven dat het college gereede twijfel heeft over de (juridische) haalbaarheid van windenergie in Winterswijk. De provincie heeft in reactie op die brief aangegeven dat er verder onderzoek nodig is.

Het opheffen van het moratorium wind op land valt onder de bevoegdheid van de raad. Het aangaan van de RES 2.0 valt onder de bevoegdheid van het College. Het aangaan van de RES 2.0 is niet mogelijk zonder het opheffen van het moratorium wind op land.

De RES 2.0 Achterhoek zal, na vaststelling door de gemeenten, waterschap en provincie worden aangeboden aan het Nationaal Programma RES. Dat doen alle RES-regio's. Daarmee krijgt het Rijk inzicht in de voortgang van de RES in heel Nederland.

Het college heeft op 20 januari 2026 besloten om:

1. De RES 2.0 Achterhoek vast te stellen en aan te gaan onder voorbehoud dat de raad het moratorium wind op land opheft en waarbij het college de nadere precisering voor de opgave wind op land als volgt ziet; het verder (laten) onderzoeken van de mogelijkheden voor wind op land op de voorkeurslocatie Masterveldweg. Mocht wind op land op die locatie niet mogelijk zijn, dan ziet het college geen andere mogelijkheden voor wind op land binnen de gemeentegrenzen. Mocht wind op land binnen de gemeentegrenzen niet mogelijk zijn, dan zou het college openstaan voor participatie in windprojecten in andere gemeenten.
2. De raad voor te stellen geen wensen en bedenkingen aan het college kenbaar te maken ten behoeve van de besluitvorming over de RES 2.0.

Voorstel

1. Geen wensen en bedenkingen aan het college kenbaar te maken ten behoeve van de besluitvorming over de RES 2.0.

Relatie met (huidig) beleid

Het aanpassen en aanvullen van afspraken van de RES 1.0 die door de raad is vastgesteld in 2021.

Beoogd(e) effect(en)

De RES 2.0 vast te stellen en hiermee duidelijkheid te geven over het niet gealloceerde deel. Initiatiefnemers wordt de mogelijkheid geboden om de Masterveldweg te verkennen voor windenergie.

Argumenten

1.1. De RES 2.0 is een verdere uitwerking van hetgeen in de RES 1.0 is afgesproken.

In de RES 1.0 Achterhoek is afgesproken om jaarlijks 1,35 TWh (terrawattuur) duurzame energie op te wekken met wind en zon, verdeeld over zon op dak (0,35 TWh), wind (0,546 TWh) en zon op land (0,21 TWh). Ook was er een niet-gealloceerd deel van 0,244 TWh, waarvan nog niet was bepaald op welke manier het zou worden opgewekt. Over dit deel is in de RES 1.0 besloten om dit op een later moment te bepalen. Deze uitwerking is onderdeel van de voorliggende RES 2.0.

1.2. Het komen tot deze RES 2.0 was een intensief, maar goed doorlopen proces.

De Achterhoek werkt goed samen in de energietransitie en helpt elkaar bij het behalen van de doelen. Tegelijkertijd beseft ook iedereen dat we er nog niet zijn. De RES 2.0 is een belangrijke tussenstap. Het document is een goede weergave van de uitkomsten van de dialoog welke de afgelopen periode in de RES Achterhoek is gevoerd. Daarin hebben we een aantal grote dilemma's gezamenlijk weten op te lossen. De RES Achterhoek heeft het proces volgens het voorgestelde plan begeleid.

1.3. Vanwege netcongestie, systeemefficiëntie en maatschappelijke kosten is duidelijk dat het niet-gealloceerde deel moet worden ingevuld met wind om nog aan de totaalopgave te kunnen voldoen.

Bij de toewijzing van dit niet-gealloceerde deel zijn de volgende uitgangspunten leidend geweest:

- Het niet gealloceerde deel wordt ingevuld met windenergie;
- Het niet gealloceerde deel wordt ingevuld tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten;
- De opgave wordt gezien als een gezamenlijke opgave waarin elke gemeente een bijdrage levert;
- De oppervlaktes van gemeenten wordt als verdeelsleutel gehanteerd.

Op deze uitgangspunten is één afwijking opgenomen in de RES 2.0 Achterhoek. De energieopbrengst van het zonnepark Masterveldweg (0.055 TWh per jaar) mag meegenomen worden als invulling van het niet gealloceerde deel. Dit vanwege de mogelijkheid tot cable-pooling van zon en wind waardoor de impact op het elektriciteitsnet wordt geminimaliseerd (zie ook hoofdstuk 6 van de RES 1.0 voor verdere duiding). Als gevolg van de gekozen verdeling stijgt onze gemeentelijke windopgave van 0 TWh naar 0.092 TWh(92GWh).

1.4. De RES 2.0 wordt gefaciliteerd door gemeentelijk beleid.

Alle gemeenten in de Achterhoek zijn in meer of mindere mate bezig met het verder brengen van het beleid met betrekking tot wind om zo de RES-doelen te faciliteren. In alle gemeenten zijn daarvoor in de RES 1.0 voorkeursgebieden aangewezen. In Berkelland, Oost Gelre, Bronckhorst en Montferland zijn de afgelopen periode grote stappen gezet die hebben geleid tot het vaststellen van windbeleid in de gemeenteraad. De gemeente Aalten gaat in het tweede kwartaal van 2026 haar *Uitnodigingskader zon en wind* herijken en de gemeente Winterswijk gaat haar moratorium op wind evalueren. De gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek zijn al geruime tijd klaar met het vaststellen van hun windbeleid.

1.5. Met de RES 2.0 wordt de blik naar het energiesysteem verbreed.

De RES 1.0 uit 2021 heeft met name de focus op grootschalige zonne- en windenergie. In de RES Achterhoek Voortgangsrapportage van 2025 staat vermeld dat er veel nieuwe ontwikkelingen zijn met grote impact op het Achterhoeks energiesysteem, waardoor het belangrijk is om deze ontwikkelingen integraal te beschouwen. Deze ontwikkelingen spelen zich niet alleen af binnen het beleidsdomein van de energietransitie maar ook binnen wonen, EZ en mobiliteit. De RES Achterhoek heeft op bestuurlijk niveau zitting in de Gelderse energy Board en ambtelijk in Gelderse Energie Infrastructuur overleg en draagt bij aan de Gelderse pMIEK 2.0. Om al deze ontwikkelingen integraal aan te pakken is in de RES 2.0 Achterhoek de actie opgenomen om een start te maken met het regionale programma Energiesysteem Achterhoek die deze ontwikkelingen samenbrengt en om te gaan bepalen waar dit exact wordt belegd in de regio.

1.6. Met de RES 2.0 voldoen we aan de landelijke, regionale en gemeentelijke afspraken.

Gemeente Winterswijk heeft zich verbonden aan het landelijke klimaatakkoord en het regionale akkoord van Groenlo. De RES 1.0 is een belangrijk raads-kader voor de RES 2.0. Met het aangaan van de RES 2.0 wordt een duidelijkere richting gegeven hoe de gemeentelijke bijdrage aan het RES-bod van 1,35 TWh ingevuld gaat worden.

1.7. Met het vaststellen van de RES 2.0 voldoet de gemeente Winterswijk aan de regionale afspraak.
Het leveren van een inspanning voor een windaandeel is, ongeacht het resultaat, noodzakelijk voor de samenwerking in de RES Achterhoek. Met de vaststelling van de RES 1.0 is de gemeente Winterswijk een verplichting aangegaan om in samenwerking met de RES Achterhoek een duurzame opwek van 1,35TWh te realiseren. Het moratorium van de gemeente Winterswijk is destijds getolereerd maar het is onwaarschijnlijk dat het behouden van het moratorium bij de RES 2.0 houdbaar is als daarvoor een degelijke onderbouwing ontbreekt. Op dit moment ontbreekt naar onze mening een degelijke onderbouwing voor gemeente Winterswijk om niet in te stemmen met de RES 2.0. De argumenten "onrust belanghebbenden" en "inbreuk op het landschap" zijn voor alle samenwerkingspartijen in meer of mindere mate van toepassing en niet onderscheidend. De eventuele onderscheidende argumenten zoals het vogelbeschermingsgebied in Duitsland nabij de locatie Masterveldweg is in deze fase nog niet vast te stellen omdat hiervoor een onderzoek door de toekomstige initiatiefnemer moet worden uitgevoerd. Een dergelijk onderzoek is kostenintensief en kent een lange doorlooptijd van minimaal 2 jaar.

De andere samenwerkingspartijen verzoeken dringend dat gemeente Winterswijk zich inspant om de mogelijkheden voor een windaandeel vrij te geven, ook als er maar een kleine kans is. De kans is aanwezig dat samenwerkingspartijen in de RES Achterhoek doorgaan zonder Winterswijk als gemeente Winterswijk de RES 2.0 niet aangaat. Het is onduidelijk welke negatieve invloed dat gaat hebben op de andere samenwerkingen en (financiële) middelen binnen duurzaamheid en daarbuiten.

1.8. De afspraken in de RES 2.0 bieden ruimte om bij externe invloeden de inspanningsverplichting voor deelnemende gemeenten onderbouwd te kunnen laten vervallen.

Als door nieuwe of in werking tredende landelijke of provinciale wet- en regelgeving en uit de resultaten van de nog uit te voeren onderzoeken op projectniveau een windlocatie geheel of deels niet meer realiseerbaar zijn, dan ontslaat dat de desbetreffende gemeente van haar inspanning van de betreffende locatie. De gemeente moet dit onderbouwd aantonen.

2.1. Hiermee wordt de raad in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen te uiten over een besluit wat mogelijk ingrijpende gevolgen heeft.

De RES 2.0 is een verdere detaillering/aanscherping van de opgave zoals die in de RES 1.0 is geformuleerd. Er worden geen nieuwe zoeklocaties toegevoegd of nieuwe gebieden aangewezen zodat het college bevoegd is om te besluiten de RES 2.0 aan te gaan. Gelet op de mogelijk ingrijpende gevolgen, stellen wij voor de raad in de gelegenheid te stellen hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

2.2. De gemeenteraad behoudt volledig de bevoegdheid om op een later moment besluiten te nemen over eventuele energie opwek binnen de gemeente.

De RES 2.0 is een regionaal strategisch kader en is geen zelfstandige juridische grondslag voor ruimtelijke besluitvorming of vergunningverlening binnen de gemeente Winterswijk voor windparken en grote windmolens. De vaststelling van de RES 2.0 geeft geen rechten aan initiatiefnemers om ten aanzien van de realisatie van windenergie of andere vormen van grootschalige energieopwek binnen de gemeente Winterswijk. De gemeenteraad behoudt regie door initiatieven windenergie op de lijst van Verklaringen van geen bedenkingen toe te voegen zoals in het raadsvoorstel evaluatie wind op land wordt voorgesteld.

Kanttekeningen:

1.1. Zolang een van de gemeenten, provincie of waterschap niet heeft ingestemd met de RES 2.0 kan deze niet officieel bekend worden gemaakt en dus ook niet in werking treden (conform Bekendmakingswet).

Het opstellen van de RES 2.0 is een gezamenlijk proces. Alle gemeenten dragen een verantwoordelijkheid om hun steentje bij te dragen en veel van de besluitvorming in de regio over zonne- en windenergie is genomen op basis van de afspraak dat elke gemeente een bijdrage levert. Pas als alle gemeenten hebben ingestemd met de RES 2.0 Achterhoek zullen het waterschap en de provincie een besluit gaan nemen over instemming met de RES 2.0 Achterhoek. Als één (of meerdere) gemeente de RES 2.0 niet vaststelt, geldt onverkort de RES 1.0. Initiatiefnemers die menen een bijdrage te kunnen leveren ergens in de Achterhoek aan het niet-gealloceerde deel, kunnen zich dan vrij voelen om zich te melden bij het bevoegd gezag (de provincie) voor een omgevingsvergunning voor windenergie. Als er geen ruimtelijke belemmeringen zijn zal het bevoegd gezag niet anders kunnen dan medewerking verlenen.

1.2. Recente externe ontwikkelingen met invloed op de RES-doelen.

Sinds 2023 zijn er diverse aanpassingen gedaan aan wet- en regelgeving. Daarnaast zijn erop nationaal, provinciaal en regionaal niveau diverse programma's opgezet en plannen uitgewerkt die mogelijk impact hebben op de RES. Een zeer belangrijke ontwikkeling is dat het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat al enkele jaren werkt aan nieuwe landelijke milieuregels voor windparken. De verwachting is dat deze nieuwe normen gevolgen zullen hebben voor alle windparken die op dit moment in voorbereiding zijn. De verwachting is dat deze normen eind 2026 vastgesteld worden. Ook

op provinciaal niveau wordt gewerkt aan (tijdelijke) windpark normen waarvan de verwachting is dat deze per oktober 2026 in gaan. Wij verwachten dat deze vervallen zodra er nieuwe landelijke normen in werking treden.

Diverse gemeenten hebben bij het vaststellen van hun windbeleid opgenomen dat met betrekking tot vergunningverlening pas definitieve stappen gezet zullen worden als duidelijk is welke normen gehanteerd kunnen worden. Los van het feit dat dit leidt tot vertraging, kunnen de nieuwe normen ook een aanzienlijke impact hebben op het windpotentieel in de Achterhoek.

1.3. De kans is groot dat de periode van onzekerheid en onrust bij belanghebbenden nog jaren duurt ongeacht de RES 2.0. wel of niet wordt ondertekend.

Het wel of niet ondertekenen van de RES 2.0 geeft geen zekerheid of er wel of niet windmolens en/of windparken komen in Winterswijk. De ondertekening van de RES 2.0 betekent dat de gemeente Winterswijk een inspanning aangaat. De uitkomst van deze inspanning kan zowel resulteren dat er geen als wel windparken en windmolens komen. Of de inspanning een windpark of windmolen als resultaat oplevert, is afhankelijk of zich een initiatiefnemer aandient. Het is ook mogelijk dat er bij het in behandeling nemen van een aanvraag voor een windpark door de nog uit te voeren onderzoeken informatie naar boven komt die dermate belemmerend is dat er geen windpark of windmolen mogelijk is. Als de gemeente de RES 2.0 niet ondertekent en het moratorium handhaaft is er een kans dat de provincie regie gaat nemen op het moment dat een initiatiefnemer zich meldt bij de provincie. In dat geval is het ook onzeker of er wel of geen windpark mogelijk is. Beide scenario's zullen normaliter nog jaren in beslag nemen en zal de gehele tijdsspanne voor onrust zorgen bij belanghebbenden die geen windpark willen maar ook voor belanghebbenden die wel een windpark willen. Het informeren over het proces wanneer, door wie er wat beslist wordt en wanneer en welke invloed belanghebbenden kunnen uitoefenen, kan helpend zijn om grip te krijgen op de onrust maar kan deze niet wegnemen.

2.3. Het niet aangaan van de RES 2.0 heeft vergaande gevolgen voor de samenwerking in de RES Achterhoek en aanverwante samenwerkingen.

Het niet ondertekenen van de RES 2.0 biedt geen garantie om windparken en windmolens in Winterswijk uit te sluiten en zal naar verwachting sterke negatieve effecten hebben op de samenwerking in de regio en mogelijke financiële middelen van de samenwerkingspartijen.

2.4. Het is onzeker of de duurzame opwek door wind op land op de Masterveldweg voldoende of mogelijk is.

Op basis van de plan-MER wind, zon en warmte en uitgaande van de uitgangspunten geen GNN-Gebieden, geen natura 2000 gebieden en de vastgestelde provinciale afstandsnorm tweemaal tiphoogte, blijft er van de 8 potentiële locaties voor windparken in Winterswijk, alleen de zoeklocatie Masterveldweg over. Of deze zoeklocatie gerealiseerd kan worden is onzeker. Er is een kans dat de externe werking van het windpark een dussdanig invloed heeft op de nabijgelegen Natura2000 en Vogelbeschermingsgebied in Duitsland, dat de mitigerende maatregelen een rendabel windpark belemmeren. De gemeente Winterswijk hanteert vooralsnog, in afwachting van verschillende ontwikkelingen en toekomstig gemeentelijk beleid, een afstand van minimaal éénmaal tiphoogte tot de Duitse grens. Deze randvoorwaarde heeft invloed op de opwekpotentie van de zoeklocatie Masterveldweg en zal bij de aanvraag een rol spelen.

Het zal blijken of initiatiefnemers mogelijkheden zien om een windpark op de locatie te realiseren en of de elektriciteitsopbrengst van het windpark voldoende is om het windaandeel zoals dat is opgenomen in de RES 2.0 te realiseren. In deze fase van het proces is niet met zekerheid te zeggen of de opwek van de Masterveldweg voldoende is en of een windpark mogelijk is.

Financiële paragraaf incl. subsidiekansen en financiële risico's

N.v.t.

Juridische aspecten/wet- en regelgeving

N.v.t.

Aspecten van duurzaamheid

Vaststelling van de RES 2.0, waarvoor opheffing van het moratorium noodzakelijk is, is onderdeel van de klimaatwet en een gemeentelijk uitvoeringsinstrument dat in de regio is belegd.

Communicatie/betrokkenenparagraaf

De RES 2.0. is opgesteld in samenwerking met de samenwerkingspartijen RES Achterhoek. Voor de wijze van communicatie is een communicatieplan opgesteld (bijlage 3).

Relatie met andere besluitvorming/andere projecten

- Plan van Aanpak evaluatie moratorium wind op land
- College en raadsvoorstel 'Evaluatie moratorium wind op land'
- Akkoord van Groenlo 3.0

- RES Regio Achterhoek 1.0
- Gebiedsontwikkeling Winterswijk
- Warmteprogramma

Er is een kans dat parallel lopende complexe processen zoals Gebiedsontwikkeling Winterswijk, Omgevingsvisie en het Warmteprogramma etc. vragen om prioritering van opgaves of het (gedeeltelijk) teruggeven van één van de opgaves aan het betreffende bevoegd gezag.

De gemeente Winterswijk heeft naast de opgave voor opwek van duurzame energie nog andere opgaves met grote ruimtelijke gevolgen, zoals Gebiedsontwikkeling Winterswijk, Omgevingsvisie Winterswijk etc. In de fases waarin de verschillende processen zich de komende jaren bevinden, is het nu nog onduidelijk of deze processen elkaar belemmeren, tot win-winsituaties leiden of dat er gekozen moet worden welk opgave prioriteit heeft omdat deze niet naast elkaar of integraal zijn uit te voeren. Het bepalen van die prioriteit en de beslissingsbevoegdheid ligt niet alleen bij de gemeente Winterswijk. Voor de Gebiedsontwikkeling Winterswijk wordt een planMER uitgevoerd waarbij bij de beoordeling de zoeklocaties voor wind worden meegewogen. Nauwe afstemming tussen beide processen is noodzakelijk door zowel gemeente, provincie en waterschap. Het integraal afstemmen op zowel gemeentelijk niveau als op verschillende bestuurlijke niveaus en een nauwkeurig monitoring van de scope van de verschillende opgaves is ten alle tijden noodzakelijk.

Vervolprocedure/evaluatie

De RES 2.0 Achterhoek zal, zodra alle gemeenten, de provincie en het waterschap hebben ingestemd, formeel bekend worden gemaakt met een officiële publicatie in het digitale provincie-/gemeentebled (<https://www.officielebekendmakingen.nl/>). Daarna treedt de RES 2.0 in werking. Ook zal de RES 2.0 Achterhoek worden aangeboden aan het Nationaal Programma RES. Dat doen alle RES-regio's. Daarmee krijgt het Rijk inzicht in de voortgang van de RES'en in heel Nederland.

Elke twee jaar dient de RES-regio een voortgangsrapportage aan het Nationaal Programma RES aan te bieden. De laatste voortgangsrapportage is in 2025 aangeboden. De volgende voortgangsrapportage zal verschijnen in de zomer van 2027.

Winterswijk, 20 januari 2026

Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de secretaris,

de burgemeester,

B. Freriks-ten Hagen

A.M.M. Jetten